

Jak czytać dzieciom żeby słuchały?

MÓJ PRZEDSZKOLAK POLECA

Czytanie dzieciom na głos jest niezwykle ważne, zwłaszcza tym, które nie potrafią jeszcze robić tego samodzielnie. Dzięki temu najmłodszy nie tylko wzbogaca swoją słownictwo, ale także pobudza wyobraźnię i ćwiczy koncentrację. Ponadto, czytając na głos pokazujemy, że lektura może być świetnym zajęciem zarówno dla dzieci, jak i dla dorosłych. Przedstawiamy dziewięć porad, które sprawią, że najmłodszy pokocha wspólne chwile z książkami.

Według raportu o stanie czytelnictwa Biblioteki Narodowej, jedynie 42% Polaków przeczytało w 2020 roku przynajmniej jedną książkę. Choć jest to tendencja wzrostowa w porównaniu do poprzednich lat, czytelnictwo wciąż nie plasuje się na wysokim poziomie. Warto pamiętać, że to dorośli są przykładem dla najmłodszych i odpowiadają za zakup literatury do domowych biblioteczek, a jak podają badania, nawet 11% rodziców nie posiada żadnych książek. Te wzorce odbijają się na nawykach pociech – dzieci osób nieczytających nie mają szans na oswojenie się z książkami i same nie wykazują nimi zainteresowania. Co więcej, aż 12% rodziców kupuje wyłącznie podręczniki, co sprawia że literatura często kojarzy się najmłodszym jedynie z nauką i szkolnymi lekturami. Dlaczego czytanie jest tak ważne i jak zainteresować nim dzieci?

Zalety czytania na głos

Czytanie dziecku to nie tylko wkład w jego rozwój czy przygotowanie do szkoły. Badania przeprowadzone w 2008 roku wykazały, że wspólna lektura pomaga w tworzeniu prawidłowych i trwałych relacji. Wynika to przede wszystkim z poczucia bezpieczeństwa, jakie zapewnia dziecku ta czynność. Ponadto, czytanie na głos wymaga od najmłodszych umiejętności słuchania i skupienia się na słowach¹.

– Czytanie dzieciom jest kluczowe dla ich prawidłowego rozwoju. Wystarczy nawet kilkanaście minut dziennej lektury, aby pomóc najmłodszym w poszerzaniu wiedzy, słownictwa i nauce poprawnej gramatyki. Dzieci, które rodzice zachęcali do czytania, mają w przyszłości bogatsze słownictwo i są bardziej kreatywne. Ponadto, poznając historie bohaterów, najmłodszy poniekąd uczą się na ich błędach i doświadczeniach, co może pomóc im później w rozwiązywaniu własnych problemów.

Choć rodzice często przestają czytać pociechom, gdy tylko te nauczą się robić to samodzielnie, naukowcy z Uniwersytetu w Arizonie zapewniają, że lektura na głos pozytywnie wpływa na rozwój dziecka w każdym wieku². Jeśli nastolatek nie jest fanem książek, możesz spróbować zachęcić go, żeby poczytał tobie – to świetny sposób nie tylko na ćwiczenie poprawnej dykcji, ale również przyjemne spędzanie czasu. Dobrym rozwiązaniem może być również wspólne słuchanie audiobooków.

Jak czytać dziecku?

Często zdarza się, że pomimo szczerych chęci, rodzice nie wiedzą, jak zacząć czytać najmłodszym, którzy szybko tracą zainteresowanie lekturą i nie mają ochoty siedzieć bez ruchu. Nie zniechęcaj się! Istnieje kilka prostych sposobów, na skłonienie dzieci do czytania.

– Wbrew powszechnej opinii, czytanie na głos to sztuka zainteresowania odbiorcy, zwłaszcza tego młodego, gdy rozpiera go energia i siedzenie w jednym miejscu nie wydaje mu się atrakcyjne. Bardzo ważny jest tutaj sam rodzaj lektury, który powinien być dostosowany nie tylko do wieku dziecka, ale także do jego osobistych zainteresowań. Dobrym sposobem jest uwzględnienie pociechy w zakupach i pozwolenie jej na wybranie książek. Oczywiście, maluchy będą opierały swoje decyzje w dużej mierze na atrakcyjności okładki, ale mając realny wkład w dobór pozycji będą znacznie bardziej podekscytowane późniejszym czytaniem. Wybierając lekturę warto zwrócić uwagę na płynący z niej przekaz. Książki mogą wspierać rodziców w wyjaśnianiu codziennych sytuacji i rozwiązywaniu problemów – w ciekawy dla dzieci sposób przedstawiają zarówno proste tematy typu nauka mycia zębów, jak i te poważniejsze, np.: radzenie sobie ze złością czy kształtowanie asertywności. Odpowiednia lektura może też pomóc w tłumaczeniu najmłodszym nurtujących ich zagadnień.

Poza doбором książki warto zwrócić uwagę także na sam sposób czytania i dowiedzieć się, jak skupić uwagę dziecka na pożądanej czynności. Co zrobić, żeby najmłodszy wynieśli z lektury jak najwięcej?

1. **Skoncentruj się na płynnym i wyraźnym czytaniu.** Zamiast spieszyć się z lekturą, postaraj się akcentować znaki interpunkcyjne. Choć pauzy początkowo

mogą wydać ci się długie i niezręczne, twój odbiorca z pewnością je doceni, ponieważ wtedy łatwiej będzie mu się skupić na całej historii.

2. **Moduluj swój głos.** Nadawanie postaciom innych akcentów i zmiana intonacji wypowiedzi sprawi, że słuchanie stanie się znacznie bardziej interesujące i zabawne. To niezwykle proste zwłaszcza w przypadku czytania książek dla maluchów. Dodatkowo, modulowanie głosem ułatwi dziecku rozróżnienie bohaterów.
3. **Przekąski pomogą skupić uwagę.** Choć uwagi najmłodszych nie powinno się odwracać podczas spożywania większych posiłków, drobne, zdrowe przekąski w trakcie czytania świetnie wpływają na koncentrację dzieci i pozwalają im zająć czymś ręce, podczas gdy ich umysły skupiają się na słuchaniu.
4. **Postaw na regularną lekturę.** Spróbuj ustalić konkretną godzinę na codzienne czytanie. Dobrym pomysłem jest czas przed snem, kiedy po całym dniu różnych aktywności najmłodszy nie czuje potrzeby ruchu. Lektura dodatkowo wyciszy dziecko i ułatwi mu zaśnięcie.
5. **Nie bój się przerywać w ciekawych momentach.** To technika świetnie znana z budowania napięcia w serialach emitowanych co tydzień. Przerwanie historii w kluczowym momencie sprawi, że dziecko będzie podekscytowane przed kolejnym wspólnym czytaniem i samo będzie się domagać wieczoru spędzonego z książką.
6. **Sprawdź, co lubi twoje dziecko.** Najmłodszy również mają czytelnicze preferencje. Część z nich lubi poznawać nowych bohaterów i historie, niektórzy jednak z łatwością przyzwyczajają się do ulubionych postaci i chcą zgłębiać ich dalsze losy. W takiej sytuacji możesz spróbować zainteresować dzieci seriami literackimi, które pozwolą im eksplorować znane i lubiane uniwersum.
7. **Zaangażuj dziecko w czytanie.** Wiele książek poza standardową fabułą zawiera dodatkowe pytania, aktywizujące pociechy. Możesz również sam zaciekawić malucha lekturą, np. zadając mu pytania o to, co znajduje się na obrazku. Dobrym pomysłem jest także wspólne zgadywanie, jak potoczą się losy bohaterów na kolejnych kartach książki. Na rynku dostępne są też specjalne pozycje interaktywne, w których dzieci mogą m.in. wciskać przyciski i otwierać okienka. Dzięki temu czytanie będzie interesujące i przerodzi się w zabawę.
8. **Nie tylko złożona fabuła.** Nawet w przypadku starszych dzieci, wspólne czytanie może opierać się zarówno na książkach, jak i innych formach literackich. Jeśli widzisz, że pociechy szybko tracą koncentrację, spróbuj wykorzystać krótsze formy, jak opowiadania czy artykuły w gazetach skierowanych do młodszych odbiorców. Świetnie sprawdzą się także komiksy, które dodatkowo zainteresują kolorowymi ilustracjami.
9. **Daj dobry przykład.** Zadbaj o to, żeby w twoim domu znalazła się biblioteczka, w której każdy będzie mógł znaleźć coś dla siebie. Dzieci uwielbiają naśladować zachowania rodziców, z których czerpią wiele wzorców. Jeśli chcesz, żeby najmłodszy chętnie sięgał po lekturę, musisz pokazać im, że czytanie to frajda także dla ciebie!